

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

25/555-

Dato

10. februar 2025

**Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1025 fra
stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen om tilpasninger ved
fjerning av formuesskatten på aksjer**

Det vises til brev fra Stortingets president av 3. februar 2025 vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1025 fra representanten Sneve Martinussen.

Spørsmål:

Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til finansministeren:

Hvor store skatteinntekter vil felleskapet tape på grunn av tilpasninger dersom formuesskatten på aksjer fjernes?

Begrunnelse:

Høyre har tatt til orde for å fjerne formuesskatten på det de kaller "arbeidende kapital", i praksis aksjer. Skatteeksperter har pekt på at det vil det være mulig å opprette og flytte bankinnskudd inn i holdingsselskaper eller å kjøpe og selge en stabil aksje rundt nyttår for å på den måten unngå formuesskatt, dersom Høyres forslag ble gjennomført. Formuesskatt på bankinnskudd utgjør en betydelig inntektskilde for fellesskapet. Jeg ønsker å vite hvor mye departementet anslår at vil gå tapt på grunn av slik skattetilpasning dersom formuesskatten på aksjer fjernes, i tillegg til provenytapet på dagens aksjeholdninger. I tillegg ber jeg om en faglig vurdering av forslaget med tanke på eventuelle uønskede tilpasninger.

Svar

Det anslås at inntektene fra formuesskatten vil utgjøre om lag 34,9 mrd. kroner i 2025 (34 mrd. kroner fra personlig skattytere og resten fra upersonlige skattytere). Med vedtatte

skatteregler for 2025 verdsettes aksjer og næringseiendom mv. til 80 pst. og direkte eide driftsmidler til 70 pst.

Fjerning av formuesskatten for aksjer og driftsmidler anslås å redusere formuesskatteinntektene direkte med om lag 21 mrd. kroner. Formuesskatten er i dag et virkningsfullt fordelingspolitisk supplement til inntektsskatten. Den bidrar til at personer med høy formue, men lav skattbar inntekt, betaler mer skatt. Uten formuesskatt på aksjer og driftsmidler vil formuesskatten miste sin rolle i fordelingspolitikken. Lettelsen er svært skjevt fordelt. De 1 pst. mest formuende (om lag 45 900 personer) ville få mer enn 80 pst. av samlet lettelse.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Av beregningstekniske årsaker er det ikke tatt hensyn til provenyvirkninger for upersonlige skattytere, som ikke er omfattet av modellen. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Fjerning av formuesskatten på aksjer og driftsmidler vil gjøre det lønnsomt å flytte formuen til formuesobjekter med lav eller ingen verdsettingsrabatt. Den store forskjellen i verdsettelse vil dermed kunne føre til store tilpasninger. For å unngå å betale formuesskatt vil personer kunne flytte formue fra banksparing til aksjer, inkludert å kunne flytte banksparing mv. til et aksjeselskap (AS). De som leier ut sekundærboliger, kan tilsvarende slippe formuesskatt på boligene ved å leie dem ut gjennom AS.

Slike tilpasningsmuligheter i skattesystemet er uheldig. Provenyet undergraves, og det skapes forskjeller mellom skattytere i favør av de som har de største fordelene av, og ressurser til, å utnytte regelverket. Forskjellig verdsettelse av formuesobjekter innebærer dermed i praksis forskjellsbehandling av skattytere. Det er uheldig om skattereglene gir skattytere med et kortsiktig perspektiv for sin sparing, insentiv til å spare i aksjer, som kan medføre større risiko enn de i utgangspunktet ønsker å ta.

Tabell 1 viser brutto formuesgrunnlag (skattemessig verdi av formuen uten at det tas hensyn til gjeld), fordelt på de ulike formuespostene. Som det framgår, utgjør formuesobjekter uten rabatt (banksparing, sekundærbolig, obligasjoner mv.) en betydelig del av bruttoformuen til skattytere som betalte formuesskatt i 2023.

Det er krevende å anslå provenytapet av tilpasninger dersom formuesskatten på aksjer og driftsmidler fjernes. Over tid må det imidlertid antas at det samlede provenytapet, når en også tar hensyn til tilpasninger, blir betydelig høyere enn det direkte provenytapet som er anslått til om lag 21 mrd. kroner.

Tabell 1 Skattemessig verdi av ulike formuesposter og gjeld for personer som betaler formuesskatt. 2023

	<i>Mrd. kroner</i>	<i>Pst. av bruttoformue</i>	<i>Antall personer som betaler formuesskatt</i>	<i>Pst. av antall personer</i>
Samlet skattepliktig bruttoformue ¹	4 513 792	100,0	671 527	100,0
Herav:				
-Aksjer undergitt verdsettingsrabatt ²	1 888 068	41,8	423 014	64,5
-Driftsmidler undergitt verdsettingsrabatt ³	29 763	0,7	61 767	
-Obligasjoner ⁴	8 857	0,2	4 971	0,7
-Andre verdipapirer ⁵	129 873	2,9	173 282	25,3
-Bankinnskudd ⁶	901 654	20,0	665 977	98,7
-Innbo og annet løsøre ⁷	4 142	0,1	1 341	0,2
-Primærbolig	605 533	13,4	493 888	71,9
-Sekundærbolig	606 714	13,4	171 731	25,6
-Fritidsbolig	85 404	1,9	201 422	29,6
-Annen formue ⁸	253 250	5,6	551 569	80,5
Gjeld	486 711	10,8	477 718	71,1

Kilde: Skattestatistikk for personer, 2023. Statistisk sentralbyrå

¹ Omfatter skattepliktig brutto realkapital og skattepliktig bruttofinanskapital.

² Summen av andeler i verdipapirfond - aksjedel (4.1.4), formue av børsnoterte norske aksjer (rapportert av VPS) (4.1.7(.1)), verdi overf. fra Aksjeoppgaven (RF-1088) (4.1.8(.1)), formue aksjesparekonto - aksjedel (4.1.8(.5)), formue norske aksjer (RF-1159) (4.1.8(.7)), formue av inventar/løsøre ved utleie (4.2.3(.2)), norsk næringseiendom (4.3.5(.9)), formue fondskonto - aksjedel (4.5.2(.4)), andel netto formue KS, ANS (4.5.4(.1/.2)), netto formue andel NOKUS (RF-1246) (4.5.4(.5)), utleid utenlandsk næringseiend. (RF-1098) (4.6.1(.3)), formue verdipapirer utland VPS (4.6.2(.1)), formue utenlandske aksjer (RF-1159) (4.6.2(.8)), formue utenlandske aksjer fra norske banker (4.6.2(.10)).

³ Skogeiendom (4.3.4), gårdsbruk (4.3.5(.1)), annen fast eiendom m/skpl. avkast. (4.3.5(.7)), biler, maskiner, inventar mv. (4.4.1), Skip, fiske og fangstfartøy (4.4.4), rettigheter knyttet til skog (4.5.4(.3)), festetomt (4.5.4(.6)), annen formue innenfor inntektsgivende aktivitet (4.5.4(.7)).

⁴ Obligasjoner rapportert av VPS (4.1.7(.2)).

⁵ Omfatter andeler i verdipapirfond - rentedel (4.1.5), opsjoner i arbeidsforhold (4.1.8(.3)), formue norske obligasjoner og sertifikater (RF-1159) (4.1.8(.8)), formue andre finansprodukter (4.1.10), premiefond - IPA (4.5.1), gjenkjøpsverdi av ind. livrenteforsikring (4.5.2(.2)), formue kapitalforsikring (4.5.2(.3)), formue fondskonto kontant/rentedel (4.5.2(.5)).

⁶ Bankinnskudd i innenlandske banker (4.1.1).

⁷ Innbo og annet løsøre enn motorkjøretøy, campingvogn og fritidsbåt med salgsverdi > kr 50 000 (4.2.3(.1)).

⁸ Omfatter kontanter (4.1.3), utestående fordringer (4.1.6), formue aksjesparekonto - kontanter (4.1.8(.6)), bankinnskudd i utlandet (4.1.9), fritidsbåter m/salgsverdi >50 000 (4.2.4), motorkjøretøy (4.2.5), campingvogn (4.2.6), flerboligbygninger (4.3.2(.3)), tomt (4.3.5(.3)), annen fast eiendom u/skpl. avkast. (4.3.5(.8)), Buskap (4.4.2), Varelager (4.4.3), annen formue i boligselskap (4.5.3),

annen skattepliktig formue (4.5.4(.4)), formue fast eiendom utland (4.6.1(.2)), annen skattepliktig formue utland (4.6.2(.6)), utestående fordringer utland (4.6.2(.7)), formue utenlandske obligasjoner og sertifikater (RF-1159) (4.6.2(.9)), boligeiendom på Svalbard.

Med hilsen

A handwritten signature in dark ink, reading "Jens Stoltenberg". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Jens Stoltenberg